

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

ทัศนคติของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่มีต่อการผลิตแบบเกษตรธรรมชาติ

Attitude's Student of Agricultural Technology Faculty

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

about Natural Farming

ของ

นางสาวอรุณกัญ เจริญวงศ์ศิริ

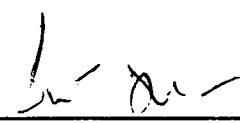
ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2537

ACC. NO.....
Date Received..... 10 เม.ย. 2537
Call No.....

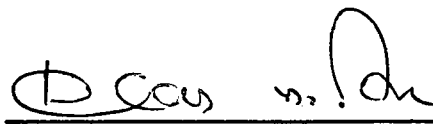
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

10.1.109.2537

(อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์)

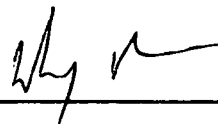
กรรมการปัญหาพิเศษ

10.1.109.2537

(อาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง)

หัวหน้าภาควิชาฯ

10.1.109.2537

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยา สิทธิโชค)

ก.พ.
@3689
2537

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ทัศนคติของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่มีต่อการผลิตแบบเกษตรธรรมชาติ

Attitude's Student of Agricultural Technology Faculty

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

about Natural Farming

T097238

โดย

นางสาวอรุณทิพย์ เจริญวงศ์ศิริ

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

นพ.

๐๖๒๕ ๗

พ.ศ. 2537

๒๕๓๗

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....

๑๗๒๓๘

วันเดือนปี.....

จากการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติดังต่อไปนี้ คือควรมีการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมชาติให้แพร่หลายในบุคคลกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้นโดยเน้นในเรื่องของความเป็นไปได้ในการนำเกษตรกรรมชาติมาปฏิบัติจริง นอกจากนี้ควรมีการเปิดสอนในวิชาที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมชาติ เนื่องจากนักศึกษามีความสนใจมาก รวมทั้งทางภาครัฐและเอกชนควรมีการรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนบริโภคอาหารที่ปราศจากสารเคมี เพื่อเป็นการสนับสนุนเกษตรกรรมชาติให้มีความแพร่หลายมากขึ้น

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วย ความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหา
พิเศษ คืออาจารย์วิเศษฐ์ มณีรัตน์ และกรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษอาจารย์เสาวรีย์
ตะโพนทอง ผู้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ เพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา
เพื่อน ๆ พี่ ๆ ผู้ให้กำลังใจและความช่วยเหลือในการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอ
ขอบพระคุณทุกท่าน ไว้ ณ ที่นี้

อรุณทัช เจริญวงศ์ศิริ

เมษายน 2537

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
สมมติฐานของการศึกษา	3
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 เล้าโครงการทฤษฎีและวิธีการศึกษา	5
การตรวจเอกสาร	5
ขอบเขตการศึกษา	7
การออกแบบการศึกษา	7
วิธีการศึกษา	8
ตัวแปรและการวัดค่าตัวแปร	9
บทที่ 3 ผลการศึกษา	11
ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	11
ผลการศึกษาด้านทัศนคติ	19
ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ	19
ผลการศึกษาความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ	25
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์	29
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจ	29
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นทั่วไป	35
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	42
สรุป	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะ	43
เอกสารอ้างอิง	45
ภาคผนวก	46

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของเพศ	13
2	จำนวนและร้อยละของอายุ	13
3	จำนวนและร้อยละของหลักสูตร	14
4	จำนวนและร้อยละของชั้นปี	14
5	จำนวนและร้อยละของภาควิชา	15
6	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เคยร่วมกิจกรรมนักศึกษา	16
7	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่เคยร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์	16
8	จำนวนและร้อยละของครอบครัวที่เคยประกอบอาชีพทางการเกษตร	17
9	จำนวนและร้อยละของการรับทราบข้อมูลเกษตรธรรมชาติ	17
10	จำนวนและร้อยละของสื่อที่รับทราบข้อมูลเกษตรธรรมชาติ	18
11	จำนวนและร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ	21
12	จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจเกษตรธรรมชาติ	24
13	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ	26
14	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ	28
15	จำนวนและร้อยละของเพศและความรู้ความเข้าใจเกษตรธรรมชาติ	32
16	จำนวนและร้อยละของการร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ความรู้ความเข้าใจเกษตรธรรมชาติ	33
17	จำนวนและร้อยละอาชีพของครอบครัวและความรู้ความเข้าใจเกษตร ธรรมชาติ	34
18	จำนวนและร้อยละของเพศและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ	38
19	จำนวนและร้อยละของชั้นปีและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ	39
20	จำนวนและร้อยละของภาควิชาและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตร ธรรมชาติ	40

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	จำนวนและร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติและ ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ	41

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

การผลิตทางการเกษตรในปัจจุบันกำลังพบกับปัญหาหลายประการ เกษตรกรที่ทำการผลิตต้องเสี่ยงกับอันตรายจากการใช้สารเคมี การผลิตที่ต้องใช้ปัจจัยการผลิตจากภายนอก ด้านการตลาดราคาผลผลิตที่ตกต่ำทำให้รายได้ของเกษตรกรไม่แน่นอน เนื่องจากเกษตรกรนิยมปลูกพืชเพื่อการค้า คือ การปลูกพืชเพียงชนิด หรือ สองชนิด ทำให้รายได้ของเกษตรกรขึ้นอยู่กับราคาของผลผลิตนั้น ๆ ผลตอบแทนที่ได้จากการผลิตขึ้นอยู่กับ ราคาของปัจจัยการผลิตและราคาพืชผลเพียงชนิดหรือสองชนิด นอกจากนี้การทำการเกษตรได้ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมอย่างมาก การใส่ปุ๋ยเคมีในดินติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้ดินแข็งและมีสภาพเป็นกรดหรือด่างมากเกินไป น้ำและดินเป็นพิษเนื่องจากการใช้สารเคมี เช่น สารเคมีกำจัดทากองแดงหรือปรอท สามารถแพร่กระจายลงสู่แหล่งน้ำได้ หรือในกรณีที่เกษตรกรเก็บผลผลิตในขณะที่สารเคมียังไม่สลายตัวไป ทำให้ยังคงมีสารตกค้างอยู่ในผลผลิตเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

เกษตรกรรมชาติเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับเกษตรกรในปัจจุบัน การผลิตแบบเกษตรกรรมชาติ เน้นการผลิตที่ไม่เป็นอันตรายต่อสภาพแวดล้อม รักษาความสมดุลทางธรรมชาติ ไม่พึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก และการงดเว้นกิจกรรมที่ไม่จำเป็นต่าง ๆ (ทวิศักดิ์ , 2534) ซึ่งการผลิตแบบเกษตรกรรมชาตินี้ หากพิจารณาในแง่ของรายได้จากการขายผลผลิต การผลิตแบบเกษตรกรรมชาติ อาจให้รายได้ที่น้อยกว่าการผลิตเพื่อการค้า แต่เมื่อพิจารณาถึงผลตอบแทนที่ได้รับ การผลิตแบบเกษตรกรรมชาติจะให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าเกษตรเพื่อการค้า เนื่องจากการผลิตแบบเกษตรกรรมชาติไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตจากภายนอก นอกจากนี้การผลิตแบบเกษตรกรรมชาติเป็นการเพาะปลูกพืชหลายชนิดเพื่อความสมดุลทางธรรมชาติและสามารถนำมาบริโภคภายในครัวเรือนได้ แม้ว่า

การผลิตแบบเกษตรธรรมชาติทำให้รายได้จากการขายผลผลิตลดลง แต่เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการบริโภคได้มาก

ในอนาคตคาดว่าเกษตรธรรมชาติจะได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากเป็นการผลิตที่มีความเสี่ยงต่ำ และเกษตรกรสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ กอรปกับในปัจจุบันผู้บริโภคได้ให้ความสำคัญต่อสุขภาพอนามัยมากขึ้นเป็นผลให้ความนิยมของผู้บริโภคในการบริโภคอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น (นิรนาม , 2535) นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 ทางกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้วางแผนการดำเนินงานลดมลพิษและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางการเกษตร โดยให้การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการเกษตรที่ลดการใช้สารเคมีหรือไม่ใช้สารเคมี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , 2533) จากสาเหตุดังกล่าว ผู้ทำการศึกษาเห็นว่าควรมีการศึกษาถึงทัศนคติของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตทางการเกษตร เกี่ยวกับการผลิตที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของผู้ผลิตและผู้บริโภคเป็นสำคัญ การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการแสดงถึงทัศนคติที่มีต่อเกษตรธรรมชาติของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งจัดเป็นบุคลากรทางการเกษตรจำนวนหนึ่ง การศึกษานี้จึงอาจเป็นประโยชน์ในการจัดการส่งเสริมเผยแพร่การผลิตแบบเกษตรธรรมชาติ ซึ่งทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้จากการผลิตและเป็นการทำการเกษตรโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม อันเป็นต้นทุนโดยส่วนรวมของมนุษยชาติและของโลก

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่มีต่อการผลิตแบบเกษตรธรรมชาติ
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เมื่อทราบถึงทัศนคติและปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ ของ นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเกษตรธรรมชาติ การจัดหาแนวทางในการเผยแพร่เกษตรธรรมชาติให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และทราบถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ

สมมติฐานของการศึกษา

1. ปัจจัยทางสังคมของนักศึกษาได้แก่ เพศ การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และอาชีพของครอบครัว มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในเกษตรธรรมชาติไม่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยทางสังคมของนักศึกษาได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา ภาควิชา และความรู้ความเข้าใจในเกษตรธรรมชาติ มีผลต่อความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติไม่แตกต่างกัน

นิยามศัพท์

เกษตรธรรมชาติ หมายถึงการผลิตทางการเกษตรที่เน้นหลักการไม่กระทำมี

หลักสำคัญ 4 ประการคือ ไม่ไถพรวนดิน ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ไม่ใช้สารเคมี และไม่กำจัดวัชพืช
เกษตรธรรมชาติไม่มีวิธีปฏิบัติที่แน่นอน แต่ใช้หลักการปลูกพืชตามความเหมาะสม มีการจัด
ระบบการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ที่สอดคล้องและเกื้อกูลต่อธรรมชาติ

ทัศนคติ หมายถึงความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

นักศึกษา หมายถึงนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทที่ 2

เค้าโครงทางทฤษฎีและวิธีการศึกษา

การตรวจเอกสาร

รสนา โตสิตระกูล (2532) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ซึ่งเรียกว่าการปฏิวัติเขียว (The Green Revolution) เกิดขึ้นเมื่อประมาณ 30 ปีที่ผ่านมา เริ่มจากการใช้เทคโนโลยีในการผลิต เช่น การผสมพันธุ์สัตว์ที่ให้ผลผลิตสูง การนำสารเคมีมาใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในด้านอื่น ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนสุขภาพอนามัยและระบบนิเวศวิทยาของโลก การเกษตรในแนวทางการปฏิวัติเขียว กลายเป็นนโยบายหลักของแทบทุกประเทศ เป็นการทำการเกษตรโดยพยายามแยกตัวออกจากธรรมชาติ โดยการใช้วิธีการควบคุมและบังคับธรรมชาติไปในทิศทางที่ต้องการ เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มคนที่มีกำลังซื้อ ใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย ขณะเดียวกันได้ก่อให้เกิดของเสียซึ่งเป็นพิษต่อ น้ำ ดิน อากาศ ตลอดจนปนเปื้อนมากับอาหารที่ผลิตเป็นพิษต่อผู้บริโภค ทางออกของปัญหาดังกล่าวคือการเปลี่ยนระบบการเกษตรในปัจจุบันเป็นระบบเกษตรธรรมชาติ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ไม่อาจบังคับธรรมชาติได้ กิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำต่อธรรมชาติจึงไร้ประโยชน์และสูญเปล่า การทำเกษตรธรรมชาติ มิได้หมายถึงการไม่ทำอะไรเลย หากเป็นการงดเว้นกิจกรรมที่ไม่จำเป็น การใช้แรงงานที่มีอยู่โดยไม่ใช้แรงงานจากเครื่องจักรและสัตว์ ไม่พึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก ไม่แยกทุกสิ่งออกจากธรรมชาติ เป็นต้น

ทวีศักดิ์ วัฒนกุล (2534) กล่าวถึงการผลิตแบบเกษตรธรรมชาติว่าเป็นหนึ่งในรูปแบบของการเกษตรในอนาคต เป็นระบบการเกษตรที่มีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากเป็นระบบการผลิตที่มีจุดมุ่งหวังเพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายระบบนิเวศน์ และรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ เกษตรธรรมชาติโดยทั่วไปคือ การใช้ความรู้ความเข้าใจธรรมชาติในการผลิตอาหารให้มีคุณภาพ ปราศจากสารพิษ สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้

ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเข้าเสริมการผลิต เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต การปลูกพืชหมุนเวียนซึ่งเป็นการป้องกัน โรคพืช แมลง และวัชพืช เป็นต้น แนวความคิดเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาตินั้น นายมาซาโนบุ ฟูกุโอกะ อดีตเป็นนักพฤกษศาสตร์ซึ่งทำงานที่ด้านตรวจโรคพืช เมืองโฮโกฮาม่า ประเทศญี่ปุ่น เคยได้รับเลือกเป็นเกษตรกรดีเด่นแห่งปี และได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการสาธารณะ เมื่อปีพ.ศ.2531 ได้เขียนถึงแนวทางการทำเกษตรกรรมชาติ โดยมีหลักสำคัญ 4 ประการ คือ ไม่มีการไถพรวนดิน ไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมี ไม่มีการกำจัดวัชพืช และไม่มีการใช้สารเคมี

คมสัน หตะแพทย์ (2535) กล่าวถึงการทำนาธรรมชาติของคุณสัมฤทธิ์ บุญสุข เกษตรกรแห่งทุ่งกระเตน ตำบลแกใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยคุณสัมฤทธิ์เริ่มทำนาธรรมชาติเมื่อปี พ.ศ.2533 ภายหลังจากศึกษาการทำนาธรรมชาติของคุณคำเตื่อง ภาษี จังหวัดบุรีรัมย์ ผลผลิตข้าวที่ได้จากการทำนาธรรมชาติของคุณสัมฤทธิ์ ลดลงจากการทำนาแบบใช้สารเคมีแต่ไม่มากนัก โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตที่แตกต่างกันอย่างมาก เนื่องจากการทำนาธรรมชาตินั้น ไม่เสียค่าจ้างไถพรวนดิน ถอนกล้า ปักดำ ค่าปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง อีกทั้งยังมีเวลาเพิ่มขึ้น สามารถรับจ้างทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สภาพดินในพื้นที่นาธรรมชาตินั้นดีมาก ภายในเวลาเพียง 2-3 ปี คุณสัมฤทธิ์ก็กล่าวว่าจะทำนาธรรมชาตินี้ต่อไป แม้ว่าจะพบปัญหาในการผลิตบ้าง แต่ก็จะพยายามหาวิธีการอื่น ๆ มาปรับปรุงการผลิตให้ดียิ่งขึ้น คุณสัมฤทธิ์ได้ให้ความเห็นว่า การทำนาธรรมชาติเป็นการลดต้นทุนในการผลิต ชาวนาไม่ต้องเสี่ยงกับอันตรายจากสารเคมี และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคและสังคมโดยรวม

นิรนาม (2535) กล่าวถึงแนวโน้มของระบบเกษตรกรรมสำหรับอนาคต ว่าแนวโน้มด้านเกษตรกรรมจะเปลี่ยนแปลงจากระบบเคมี มาสู่ระบบอินทรีย์ ซึ่งช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและให้ผลผลิตที่มีคุณประโยชน์ต่อสุขภาพของมนุษย์ ตลาดสินค้าปลอดสารพิษมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ความต้องการเพิ่มมากขึ้น คาดว่าในอนาคตจะมีการส่งสินค้าเกษตรปลอดสารเคมี ไปยังต่างประเทศ เช่น จากเดิมที่ไทยส่งมันสำปะหลังไป

ชายฝั่งประเทศในกลุ่มยุโรป เปลี่ยนเป็นการส่งออกข้าวปลอดสารเคมี หรือผลไม้ปลอดสารเคมี เป็นต้น แม้ว่ากระแสของเกษตรกรรมที่ไม่ใช้สารเคมีในประเทศไทยยังอยู่ในช่วงแรกเริ่ม แต่ในด้านผู้บริโภคได้มีความต้องการอาหารคุณภาพสูง และต้องการอาหารปลอดสารพิษมากขึ้น จึงสามารถคาดหมายได้ว่า ในอนาคตเกษตรกรรมที่ไม่ใช้สารเคมีในประเทศไทย จะมีการขยายตัวออกไปตามแนวโน้มของโลกปัจจุบันและความต้องการของผู้บริโภคในประเทศมากขึ้น

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้เป็นการสำรวจทัศนคติของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง รวม 7 ภาควิชา ได้แก่ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร ภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตร ภาควิชาเทคนิคเกษตร ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช และภาควิชาปฐพีวิทยา

การออกแบบการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ได้วางแผนและเตรียมการโดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นนี้ แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่เพศ อายุ หลักสูตร ชั้นปี ภาควิชา การร่วมกิจกรรมนักศึกษา การร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพของครอบครัว การรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ และสื่อที่ทราบข้อมูลเกษตรธรรมชาติ
2. เป็นข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ จำนวน 23 ข้อ
3. เป็นความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ จำนวน 15 ข้อ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนั้น เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative analysis) ร่วมกัน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences) และค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

วิธีการศึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถาม โดยการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) จากนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 1,172 คน โดยเลือกสุ่มตัวอย่างมาร้อยละ 10 จากนักศึกษาในแต่ละภาควิชาและแต่ละชั้นปี คิดเป็นแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 117 ชุด และได้ใช้แบบสอบถามจำนวน 10 ชุด ในการทดสอบแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำผลที่ได้จากการทดสอบมาปรับปรุง แก้ไข แบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม และค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษา โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามมารวบรวมและจัดหมวดหมู่เพื่อนำไปหาค่าร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้จากออกแบบสอบถามมาทดสอบสมมติฐาน โดยทดสอบค่าสถิติ Chi-Square ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และนำผลที่ได้มาแปลความหมายเพื่อหาข้อสรุปจากสมมติฐานนั้น

ตัวแปรและการวัดค่าตัวแปร

การศึกษารั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรในที่ใช้การวิเคราะห์รวมทั้งสิ้น 12 ตัวแปร โดยมีรายละเอียดและการวัดค่าตัวแปรแต่ละตัว ดังนี้

1. เพศ เป็นตัวแปรกลุ่ม (Nominal scale) กำหนดให้เพศชาย = 1
เพศหญิง = 2

2. อายุ เป็นตัวแปรช่วง (Interval scale) จึงแปลงให้เป็นตัวแปรกลุ่ม (Nominal scale) โดยกำหนดให้ อายุน้อยกว่า 19 ปี = 1 อายุ 19 ถึง 20 ปี = 2 และ อายุมากกว่า 20 ปี = 3

3. หลักสูตรที่ศึกษา เป็นตัวแปรกลุ่ม (Nominal scale) กำหนดให้หลักสูตรปริญญา 2 ปี = 1 และ หลักสูตรปริญญา 4 ปี = 2

4. ชั้นปีที่ศึกษา เป็นตัวแปรกลุ่ม (Nominal scale) กำหนดให้ ปี 1 = 1
ปี 2 = 2 ปี 3 = 3 และปี 4 = 4

5. ภาควิชา เป็นตัวแปรกลุ่ม (Nominal scale) กำหนดให้ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช = 1 ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ = 2 ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช = 3 ภาควิชาเทคนิคเกษตร = 4 ภาควิชาปฐพีวิทยา = 5 ภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตร = 6 ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร = 7

6. การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา เป็นตัวแปรกลุ่ม (Nominal scale) กำหนดให้ การเคยเข้าร่วมกิจกรรม = 1 ไม่เคยเข้าร่วม = 2

7. การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นตัวแปรกลุ่ม (Nominal scale) กำหนดให้ เกี่ยวข้อง = 1 ไม่เกี่ยวข้อง = 2

8. ครอบครัวยของผู้ตอบแบบสอบถามเคยประกอบอาชีพทางการเกษตรหรือไม่ เป็นตัวแปรกลุ่ม (Nominal scale) กำหนดให้ เคย = 1 ไม่เคย = 2

9. การรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ เป็นตัวแปรกลุ่ม (Nominal scale) กำหนดให้ เคยทราบ = 1 ไม่เคยทราบ = 2

10. สิ่งที่ทำให้ทราบข้อมูลเกษตรกรรมชาติ เป็นตัวแปรกลุ่ม (Nominal scale) โดยกำหนดให้ บุคคล เช่น อาจารย์ เพื่อน = 1 สิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ เอกสารเผยแพร่ = 2 สื่อทางโทรทัศน์ วิทยุ = 3 และสื่ออื่น ๆ = 4

11. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ เป็นตัวแปรช่วง (Interval scale) จึงทำการแปลงเป็นตัวแปรกลุ่ม โดยกำหนดให้ ตอบ ใช่ ตั้งแต่ 0 ถึง 7 ข้อ = 1 ตอบใช่ระหว่าง 8 ถึง 15 ข้อ = 2 และตอบใช่ระหว่าง 16 ถึง 23 ข้อ = 3

12. ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ โดยตอบเห็นด้วย = 1 ไม่แน่ใจ = 0 ไม่เห็นด้วย = -1 จากนั้นนำผลที่ได้มาปรับเป็นอัตราส่วน แล้วจึงนำมาแปลงเป็นตัวแปรกลุ่มอีกครั้ง โดยกำหนดให้ 0.00 ถึง 0.33 = 1 0.34 ถึง 0.66 = 2 และ 0.67 ถึง 1.00 = 3

บทที่ 3

ผลการศึกษา

จากการรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถามจำนวน 117 ชุดจากนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังสามารถนำเสนอผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ ได้ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจะแสดงในรูปของจำนวนและร้อยละ โดยข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ หลักสูตรที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา ภาควิชา การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพของครอบครัวนักศึกษา การทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ และสื่อที่รับทราบข้อมูลเกษตรกรรมชาติ

จากผลการศึกษาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.7 ของนักศึกษาทั้งหมด และเป็นเพศชายร้อยละ 45.3 (ตารางที่ 1) โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 46.2 มีอายุระหว่าง 19-20 ปี รองมาได้แก่อายุ 21 ปีขึ้นไป นักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 41.0 ส่วนนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.8 (ตารางที่ 2) นักศึกษาร้อยละ 90.6 ของนักศึกษาทั้งหมดศึกษาในหลักสูตรปริญญา 4 ปี และในหลักสูตรปริญญา 2 ปีนั้น มีนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 9.4 (ตารางที่ 3) จำนวนนักศึกษาในชั้นปีต่าง ๆ มีจำนวนใกล้เคียงกันคือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 24.8 ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 21.4 ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 23.9 และชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 29.9 (ตารางที่ 4) ภาควิชาที่มีจำนวนนักศึกษามากที่สุดคือ ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืชมีนักศึกษาร้อยละ 33.3 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด รองมาได้แก่ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ซึ่งมีจำนวน

นักศึกษาเท่ากับภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คือร้อยละ 18.0 ส่วนภาควิชาที่มีจำนวน นักศึกษาน้อยที่สุดคือภาควิชาเทคนิคเกษตร มีนักศึกษาร้อยละ 3.4 ของนักศึกษาทั้งหมด (ตารางที่ 5) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษานั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 88.0 เคยเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามาแล้ว ร้อยละ 12.0 ไม่เคยเข้าร่วม (ตารางที่ 6) และ กิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วมนั้น เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติถึง ร้อยละ 62.1 (ตารางที่ 7) ครอบครัวยุคของนักศึกษาร้อยละ 54.7 ไม่เคยประกอบอาชีพ ทางด้านเกษตรกรรมมาก่อน และร้อยละ 45.3 เคยประกอบอาชีพด้านการเกษตรมาก่อน (ตารางที่ 8) นักศึกษาร้อยละ 86.3 เคยทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติมาก่อน มีเพียงร้อยละ 13.7 เท่านั้นที่ไม่เคยทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ (ตารางที่ 9) โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติจากสื่อทางสิ่งพิมพ์เช่นหนังสือพิมพ์ เอกสาร แผ่นพับ มากที่สุดคือร้อยละ 40.2 รองมาได้แก่สื่อทางโทรทัศน์ วิทยุ ร้อยละ 31.4 และจากบุคคลอื่น ๆ เช่น อาจารย์ เพื่อน ร้อยละ 25.0 ส่วนสื่ออื่น ๆ ที่นักศึกษา ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาตินั้น เช่น งานนิทรรศการ ประสบการณ์ส่วนตัว เป็นต้น (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	53	45.3
หญิง	64	54.7
รวม	117	100.0

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของอายุนักศึกษา

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 19 ปี	15	12.8
19 - 20 ปี	54	46.2
สูงกว่า 20 ปี	48	41.0
รวม	117	100.0

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของหลักสูตร

หลักสูตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญา 2 ปี	11	9.4
ปริญญา 4 ปี	106	90.6
รวม	117	100.0

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของชั้นปี

๑

ชั้นปีที่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	29	24.8
ชั้นปีที่ 2	25	21.4
ชั้นปีที่ 3	28	23.9
ชั้นปีที่ 4	35	29.9
รวม	117	100.0

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของภาควิชา

ภาควิชา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เทคโนโลยีการผลิตพืช	39	33.3
เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	21	18.0
บริหารธุรกิจเกษตร	21	18.0
อุตสาหกรรมเกษตร	17	14.5
เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	10	8.5
ประมง	5	4.3
เทคนิคเกษตร	4	3.4
รวม	117	100.0

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคยเข้าร่วม	103	88.0
ไม่เคยเข้าร่วม	14	12.0
รวม	117	100.0

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์

:

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกี่ยวข้อง	64	62.1
ไม่เกี่ยวข้อง	39	37.9
รวม	103	100.0

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของครอบครัวที่เคยประกอบอาชีพด้านการเกษตร

อาชีพด้านการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคย	53	45.3
ไม่เคย	64	54.7
รวม	117	100.0

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของการทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ

การทราบข้อมูลเกษตรธรรมชาติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เคยทราบ	101	86.3
ไม่เคยทราบ	16	13.7
รวม	117	100.0

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของสื่อที่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

สื่อ	จำนวน	ร้อยละ
สิ่งพิมพ์	82	40.2
โทรทัศน์ วิทยุ	64	31.4
บุคคล	51	25.0
อื่น ๆ (งานนิทรรศการ ประสิทธิภาพ)	7	3.4
รวม	204	100.0

หมายเหตุ 1/ กลุ่มตัวอย่างทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติจากสื่อมากกว่า 1 สื่อ

ผลการศึกษาด้านทัศนคติ

การวิเคราะห์ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อเกษตรกรรมชาตินี้ ทำการวิเคราะห์ทัศนคติใน 2 ลักษณะ คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ และความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ โดยสามารถนำเสนอผลการศึกษาด้านทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อเกษตรกรรมชาติได้ดังนี้

ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

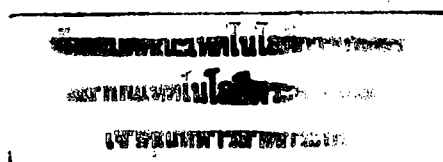
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ สามารถจำแนกตามหลักการที่สำคัญ 4 ประการ ของเกษตรกรรมชาติได้แก่ การไม่ไถพรวนดิน ไม่ใช้สารเคมี ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี และไม่กำจัดวัชพืช นอกจากนี้ได้ทำการศึกษาในเรื่องของการลดความเสี่ยงและแนวความคิดในการพึ่งตนเองของเกษตรกร

สามารถนำเสนอผลการศึกษาคำตอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติได้ดังนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่หรือประมาณร้อยละ 48.0 คิดว่าการปลูกพืชยังคงต้องมีการไถพรวน การไถพรวนไม่ได้ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง และไม่คิดว่าการไถพรวนดินเป็นการทำให้วัชพืชแพร่กระจายได้มากขึ้น นักศึกษาร้อยละ 62.4 คิดว่าการไถพรวนดินไม่ได้เป็นสาเหตุให้ต้นทุนสูงขึ้นโดยไม่จำเป็น นักศึกษาร้อยละ 86.3 คิดว่าสารเคมีในการเกษตรสามารถเข้าสู่ร่างกายของผู้ใช้ได้โดยการสัมผัส นักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าการสัมผัสสารเคมีเป็นอันตรายต่อร่างกาย สารเคมีที่ใช้ในการเกษตรสามารถเข้าสู่ร่างกายของผู้บริโภคได้โดยตกค้างในผลผลิต และคิดว่าพิษตกค้างของสารเคมีในผลผลิตเป็นอันตรายต่อร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 93.2 ร้อยละ 97.4 และร้อยละ 96.6 ตามลำดับ นักศึกษาร้อยละ 88.0 เห็นว่าการใช้สารเคมีเพื่อกำจัดศัตรูเป็นประจำ ศัตรูพืชจะมีความต้านทานสูงขึ้นทำให้ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้น นักศึกษาเกือบทั้งหมดคือร้อยละ 99.1 คิดว่าการตกค้างและการแพร่กระจายของสารเคมีที่มีพิษทางการเกษตรเป็นผลเสียต่อสภาพแวดล้อม และนักศึกษาทั้งหมด

คิดว่าสารเคมีที่สะสมในแหล่งน้ำเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำและมนุษย์ นักศึกษาร้อยละ 94.9
 คิดว่าสารเคมีที่ตกค้างในดินเป็นผลเสียต่อการปลูกพืช แต่นักศึกษาร้อยละ 32.5 คิดว่า
 การใช้สารเคมีไม่ได้เป็นสาเหตุให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นโดยไม่จำเป็น นักศึกษาส่วนใหญ่คือ
 ร้อยละ 92.3 และร้อยละ 97.4 คิดว่าการปลูกพืชหมุนเวียนสามารถป้องกันการระบาดของ
 โรคและแมลงได้ และการป้องกันโรคพืชและแมลงที่เหมาะสมคือการปลูกพืชที่แข็งแรง
 ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม นักศึกษาร้อยละ 59.8 เห็นว่าการใส่ปุ๋ยเคมีลงในดินทำให้อินทรีย์วัตถุในดินถูกทำลายไป ร้อยละ 94.9 เห็นว่าการใช้ปุ๋ยเคมีติดต่อกันเป็นเวลานาน
 เป็นผลเสียต่อดิน นักศึกษาร้อยละ 54.7 คิดว่าพืชสามารถเจริญเติบโตไปกับวัชพืชได้
 โดยผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาร้อยละ 85.5 ที่คิดว่าวัชพืชมีประโยชน์ต่อ
 การเกษตร ซึ่งเป็นจำนวนเท่ากับนักศึกษาที่เห็นว่าการทำการเกษตรสามารถใช้วิธีการ
 ควบคุมหรือป้องกันวัชพืชแทนการกำจัดได้ นักศึกษาจำนวนใกล้เคียงกันคือร้อยละ 99.1
 และร้อยละ 96.6 เห็นว่าการทำการเกษตรควรคำนึงถึงระบบนิเวศน์และให้ความสำคัญต่อ
 สภาพแวดล้อม และการปลูกพืชหลายชนิดเป็นการลดความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ ส่วน
 นักศึกษาร้อยละ 64.1 คิดว่าเกษตรกรควรผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือนก่อนเมื่อผลผลิต
 เหลือจึงนำออกจำหน่าย (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

ความรู้ความเข้าใจ	ใช่ (ร้อยละ)	ไม่ใช่ (ร้อยละ)
พื้นดินมีการไถพรวนตามธรรมชาติ	49 (41.9)	68 (58.1)
การปลูกพืชไม้จำเป็นต้องไถพรวนดิน		
การไถพรวนดิน ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินเสียไป	48 (41.0)	69 (59.0)
การไถพรวนดินทำให้วัชพืชที่อยู่ใต้ดิน แพร่กระจายได้มากขึ้น		
การไถพรวนทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น โดยไม่จำเป็น	44 (37.6)	73 (62.4)
สารเคมี สามารถเข้าสู่ร่างกายของผู้ใช้ได้ โดยการสัมผัส	101 (86.3)	16 (13.7)
การสัมผัสสารเคมี เป็นอันตรายต่อร่างกาย	109 (93.2)	8 (6.8)
สารเคมี ที่ใช้ในการเกษตรเข้าสู่อวัยวะของผู้บริโภคได้ โดยตกค้างอยู่ในผลผลิต		
พิษตกค้างของสารเคมีที่อยู่ในผลผลิตเป็นอันตรายต่อร่างกาย	113 (96.6)	4 (3.4)
การใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชเป็นประจำ จะทำให้ศัตรูพืชมีความต้านทานสูงขึ้น ทำให้ต้องเพิ่มปริมาณการใช้มากขึ้น	103 (88.0)	14 (12.0)

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจ	ใช่ (ร้อยละ)	ไม่ใช่ (ร้อยละ)
การตกค้างและการแพร่กระจาย ของสารเคมีในการเกษตร เป็นผลเสีย ต่อสภาพแวดล้อม	116 (99.1)	1 (0.9)
สารเคมีที่ สะสมอยู่ในแหล่งน้ำ เป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำและมนุษย์	117 (100)	0
สารเคมีที่ตกค้างในดิน เป็นผล เสียต่อการปลูกพืช	111 (94.9)	6 (5.1)
การใช้สารเคมี ในการเกษตร เป็นสาเหตุให้ ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น โดยไม่จำเป็น	79 (67.5)	38 (32.5)
การปลูกพืชหมุนเวียน สามารถ ป้องกันการระบาดของโรคและแมลงได้	108 (92.3)	9 (7.7)
การป้องกันโรคพืช และแมลงที่ เหมาะสม คือการปลูกพืชแข็งแรงใน สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	114 (97.4)	3 (2.6)
การใส่ปุ๋ยเคมีในดิน มีผลทำให้ อินทรีย์วัตถุในดินถูกทำลาย	70 (59.8)	47 (40.2)
การใช้ปุ๋ยเคมีติดต่อกันเป็นเวลายาวนาน มีผลเสียต่อดิน	111 (94.9)	6 (5.1)
พืชสามารถเจริญเติบโต คู่ไปกับ วัชพืชได้ โดยได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ	64 (54.7)	53 (45.3)

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจ	ใช่ (ร้อยละ)	ไม่ใช่ (ร้อยละ)
วิซพีซีมีประโยชน์ต่อการเกษตร	100 (85.5)	17 (14.5)
การทำเกษตรกรรม สามารถใช้	100 (85.5)	17 (14.5)
วิธีการควบคุม ป้องกัน วิซพีซีแทนได้		
การทำเกษตร ควรคำนึง	116 (99.1)	1 (0.9)
ถึงระบบนิเวศน์ และให้ความสำคัญต่อ		
สภาพแวดล้อม		
เกษตรกรควรทำการผลิต เพื่อ	75 (64.1)	42 (35.9)
บริโภคภายในครัวเรือนก่อน เมื่อเหลือ		
จึงนำผลผลิตนั้นออกจำหน่าย		
การปลูกพืชหลายชนิดเป็นการลด	113 (96.6)	4 (3.4)
ความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ		

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปานกลาง	25	21.4
ดี	92	78.6
รวม	117	100.0

จากผลการศึกษาคำรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ สามารถนำมาแปลงเป็นตัวแปรกลุ่มเพื่อใช้เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ ดังตารางที่ 12 โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่หรือร้อยละ 78.6 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติในระดับที่ดี นักศึกษาร้อยละ 21.4 มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ

สามารถสรุปผลการศึกษาความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ ได้ดังนี้

นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 88.0 เห็นว่าการทำเกษตรธรรมชาติช่วยทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น นักศึกษาเห็นด้วยว่าการทำเกษตรธรรมชาติช่วยทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น ถึงร้อยละ 93.2 โดยมีนักศึกษาที่ไม่แน่ใจ ร้อยละ 6.8 นักศึกษาร้อยละ 64.1 คิดว่าควรมีการนำเกษตรธรรมชาติมาใช้แทนการเกษตรแบบใช้สารเคมีและปุ๋ย ร้อยละ 29.1 ไม่แน่ใจ นักศึกษาร้อยละ 50.4 เห็นด้วยว่าเกษตรธรรมชาติเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับสภาวะในปัจจุบัน นักศึกษาร้อยละ 40.2 เห็นว่าเกษตรธรรมชาติสามารถนำมาปรับใช้ได้ในทุกพื้นที่ และไม่เห็นด้วย ร้อยละ 17.9 ซึ่งข้อนี้เป็นข้อที่มีนักศึกษาไม่เห็นด้วยมากที่สุด นักศึกษาร้อยละ 90.0 ขึ้นไป คิดว่าผลผลิตที่ได้จากเกษตรธรรมชาติปราศจากสารพิษไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค และหากสามารถเลือกได้จะเลือกบริโภคผลผลิตจากเกษตรธรรมชาติ นักศึกษาที่เห็นว่าเกษตรธรรมชาติทำให้เกษตรกรไม่ต้องเสี่ยงอันตรายจากการใช้สารเคมี มีถึงร้อยละ 98.3 โดยมีผู้ไม่แน่ใจร้อยละ 1.7 เท่านั้น นักศึกษาที่เห็นว่าเกษตรธรรมชาติช่วยให้เกษตรกรสุขภาพดีขึ้นได้มีร้อยละ 87.2 ส่วนนักศึกษาที่คิดว่าเกษตรธรรมชาติทำให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้มากขึ้นจากการผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือนก่อน เมื่อเหลือจึงนำผลผลิตนั้นออกจำหน่าย มีร้อยละ 59.0 ไม่แน่ใจร้อยละ 31.6 และมีนักศึกษาไม่เห็นด้วย ร้อยละ 9.4 นักศึกษาร้อยละ 81.2 เห็นด้วยว่าเกษตรธรรมชาติทำให้ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตที่ไม่จำเป็นลงได้ ร้อยละ 17.1 ไม่แน่ใจ นักศึกษาร้อยละ 48.7 ไม่แน่ใจว่าเกษตรธรรมชาติทำให้เกษตรกรมีเวลาว่างมากขึ้น โดยมีนักศึกษาเห็นด้วยร้อยละ 43.6 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 7.7 นักศึกษาเกือบร้อยละ 90.0 เห็นด้วยว่าควรมีการเผยแพร่เกษตรธรรมชาติไปสู่เกษตรกร นักศึกษาประมาณร้อยละ 80.0 คิดว่าเกษตรธรรมชาติช่วยลดการนำเข้าสินค้าเคมีภัณฑ์จากต่างประเทศโดยนักศึกษา ที่ไม่แน่ใจมีร้อยละ 15.4 และร้อยละ 4.3 ไม่เห็นด้วย (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

ความคิดเห็นทั่วไป	เห็นด้วย(ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ(ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย(ร้อยละ)
การทำเกษตรกรรมชาติ	103 (88.0)	8 (6.9)	6 (5.1)
ไม่เป็นผลเสียต่อสภาพแวดล้อม			
เกษตรกรรมชาติ ช่วยให้	109 (93.2)	8 (6.8)	0
สภาพแวดล้อมดีขึ้น			
เกษตรกรรมชาติ ช่วย	79 (67.5)	31 (26.5)	7 (6.0)
บำรุงดิน ให้มีสภาพดีขึ้นได้			
ควรมีนำเกษตรกรรมชาติ	75 (64.1)	34 (29.1)	8 (6.8)
มาแทนการเกษตรแบบสารเคมี			
เกษตรกรรมชาติเหมาะ	59 (50.4)	45 (38.5)	13 (11.1)
กับสภาวะในปัจจุบัน			
เกษตรกรรมชาติสามารถ	47 (40.2)	49 (41.9)	21 (17.9)
นำมาปรับใช้ได้ในทุกพื้นที่			
ผลผลิตที่ได้จาก การทำ	106 (90.6)	11 (9.4)	0
เกษตรเป็นผลผลิตที่ ปราศจาก			
สารพิษ ไม่เป็นอันตราย			
หากท่านเลือกได้ ท่านจะ	114 (97.4)	3 (2.6)	0
เลือกบริโภคผลผลิตจากเกษตร			
กรรมชาติ			
เกษตรกรรมชาติ ทำให้	115 (98.3)	2 (1.7)	0
เกษตรกรไม่เสี่ยงอันตรายจาก			
การใช้สารเคมี			

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ความคิดเห็นทั่วไป	เห็นด้วย(ร้อยละ)	ไม่เห็นใจ(ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย(ร้อยละ)
เกษตรกรรมชาติ ช่วยได้	102 (87.2)	15 (12.8)	0
เกษตรกรรมมีสุขภาพที่ดีขึ้นได้			
เกษตรกรรมชาติ ช่วยได้	69 (59.0)	37 (31.6)	11 (9.4)
เกษตรกรรมพึ่งตนเอง ได้มากขึ้น			
เกษตรกรรมชาติ ช่วยได้	95 (81.2)	20 (17.1)	2 (1.7)
เกษตรกรรมลดต้นทุนการผลิตได้			
เกษตรกรรมชาติ ทำให้	51 (43.6)	57 (48.7)	9 (7.7)
เกษตรกรรมมีเวลาว่างเพิ่มขึ้น			
ควรมีการเผยแพร่เกษตร	104 (88.9)	13 (11.1)	0
กรรมชาติไปสู่เกษตรกรรม			
เกษตรกรรมชาติ ช่วยลด	94 (80.3)	18 (15.4)	5 (4.3)
การนำเข้า สินค้าเคมีภัณฑ์จาก			
ต่างประเทศ			

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

ระดับความคิดเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำ	8	6.9
ปานกลาง	39	33.3
ดี	70	59.8
รวม	117	100.0

สำหรับผลการศึกษาความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาตินี้ นักศึกษาทั้งหมดมีความคิดเห็นที่ดีต่อการผลิตแบบเกษตรกรรมชาติ สามารถนำมาแปลงเป็นตัวแปรกลุ่มเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดังตารางที่ 14 โดยได้แบ่งระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อเกษตรกรรมชาติออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับดี นักศึกษาส่วนใหญ่หรือร้อยละ 59.8 มีความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติในระดับที่ดี นักศึกษาร้อยละ 33.3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติในระดับปานกลางและมีนักศึกษาเพียงร้อยละ 6.9 เท่านั้น ที่มีความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติในระดับต่ำ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

ในบทนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม และข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของนักศึกษาต่อการผลิตแบบเกษตรกรรมชาติ โดยแบ่งเป็นสองลักษณะคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ และความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ สำหรับการทดสอบสมมติฐานในครั้งนี ใช้ค่าสถิติไคสแควร์ในการทดสอบ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจ

การศึกษาผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้ ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เพศของนักศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและอาชีพของครอบครัว โดยสมมติฐานของการศึกษาคือ เพศ การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและอาชีพของครอบครัว มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติไม่แตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

จากตารางที่ 15 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ เมื่อแบ่งตามเพศแล้ว พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยเพศชายร้อยละ 86.8 มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติในระดับที่ดี ในขณะที่เพศหญิงมีเพียงร้อยละ 71.9 และเพศชายที่มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติในระดับปานกลางมีเพียงร้อยละ 13.2 ส่วนเพศหญิงมีถึงร้อยละ 28.1 อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศของนักศึกษาและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติทางสถิติ ได้ค่าไคสแควร์ 3.00323 และค่านัยสำคัญ

0.0831 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (มากกว่า 0.05) สรุปได้ว่าเพศของนักศึกษาไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

นักศึกษาที่เคยเข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจะมีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติดี ในจำนวนที่ใกล้เคียงกับนักศึกษาที่ไม่เคยเข้าร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเฉลี่ยร้อยละ 84.4 และร้อยละ 71.7 ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติในระดับปานกลาง นักศึกษาทั้งสองกลุ่มจะมีความแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่เคยร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมาก่อนจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติระดับปานกลางเพียงร้อยละ 15.6 ในขณะที่นักศึกษาที่ไม่เคยร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์เลยมีถึงร้อยละ 28.3 (ตารางที่ 16)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความรู้ความเข้าใจในเกษตรกรรมชาติ ทางสถิติได้ค่าไคสแควร์คือ 2.06976 และค่านัยสำคัญ 0.1502 ซึ่งไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ (มากกว่า 0.05) แสดงว่าการเข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในเกษตรกรรมชาติของนักศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของครอบครัวและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพของครอบครัว และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติพบว่ามีความแตกต่างกันไม่มากนักโดย นักศึกษาที่ครอบครัวเคยประกอบอาชีพด้านการเกษตรมาก่อน จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติในระดับปานกลางร้อยละ 18.9 ในขณะที่นักศึกษาที่ครอบครัวไม่เคยประกอบอาชีพด้านการ

เกษตรมาก่อน มีร้อยละ 23.4 และนักศึกษาที่ครอบครัวเคยประกอบอาชีพด้านการเกษตรมาก่อนจะมีความรู้เกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติในระดับดี ร้อยละ 81.1 ส่วนนักศึกษาที่ครอบครัวไม่เคยประกอบอาชีพทางการเกษตรมาก่อนมีร้อยละ 76.6 (ตารางที่ 17)

อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของครอบครัวและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติได้ค่าทางสถิติดังนี้ ค่าไคสแควร์คือ 0.13966 และมีค่านัยสำคัญ 0.7086 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (มากกว่า 0.05) สรุปได้ว่าอาชีพของครอบครัวของนักศึกษาไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในเกษตรธรรมชาติ

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของเพศและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เกษตรกรรมชาติ	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ปานกลาง	13.2	28.1	21.4
ดี	86.8	71.9	78.6
รวม (ร้อยละ)	100.0	100.0	100.0
จำนวน (คน)	53	64	117

Chi-Square = 3.00323

sig = 0.831

d.f. = 2

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของการร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
ความรู้ความเข้าใจเกษตรกรชนชาติ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เกษตรกรชนชาติ	กิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		รวม
	เคยเข้าร่วม	ไม่เคยเข้าร่วม	
ปานกลาง	15.6	28.3	21.4
ดี	84.4	71.7	78.6
รวม (ร้อยละ)	100.0	100.0	100.0
จำนวน (คน)	64	53	117

Chi-Square = 2.06976   sig = 0.1502   d.f. = 1

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละอาชีพของครอบครัวและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เกษตรกรรมชาติ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เกษตรกรรมชาติ	อาชีพทางการเกษตร		รวม
	เคย	ไม่เคย	
ปานกลาง	18.9	23.4	21.4
ดี	81.1	76.6	78.6
รวม (ร้อยละ)	100.0	100.0	100.0
จำนวน (คน)	53	64	117

Chi-Square = 0.13966

sig = 0.7086

d.f. = 1

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นทั่วไป

การศึกษาผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้ ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เพศ ชั้นปี ภาควิชา และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ

จากสมมติฐานของการศึกษา ปัจจัยทางสังคมของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ชั้นปี ภาควิชาและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติมีผลต่อความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติไม่แตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักศึกษาและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ

เมื่อเปรียบเทียบเพศของนักศึกษา และความคิดเห็นเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเพศชายที่มีความคิดทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติในระดับดีนี้มีร้อยละ 60.4 เพศหญิงร้อยละ 59.4 และในกลุ่มที่มีความคิดทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติในระดับปานกลางนั้น เพศชายมีร้อยละ 35.8 และเพศหญิงในจำนวนใกล้เคียงกันคือร้อยละ 31.3 (ตารางที่ 18)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ ในทางสถิติได้ค่าไคสแควร์คือ 1.51917 และค่านัยสำคัญคือ 0.4679 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (มากกว่า 0.05) จึงสรุปได้ว่าเพศของนักศึกษาไม่มีผลต่อความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ

ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีที่นักศึกษาศึกษาและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตร

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีที่นักศึกษาศึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับเกษตร

ธรรมชาติ พบว่ามีความแตกต่างกันโดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับ
 เกษตรธรรมชาติในระดับต้น มีร้อยละ 41.4 ในขณะที่นักศึกษาในชั้นปีที่ 2 และ 3 มีถึง
 ร้อยละ 76.0 และร้อยละ 64.3 ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นทั่วไปในระดับปานกลางนั้น
 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 55.2 ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 24.0 ชั้นปีที่ 3 และ 4 ร้อยละ
 35.7 และร้อยละ 20.0 ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นในระดับต่ำนั้น นักศึกษาชั้นปีที่ 1
 มีร้อยละ 3.4 และชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 20.0 จะเห็นได้ว่านักศึกษาในแต่ละชั้นปีมีระดับ
 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติแตกต่างกันค่อนข้างมาก (ตารางที่ 19)

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสถิติ ได้ค่าไคสแควร์ คือ 22.53211 และค่า
 นัยสำคัญ 0.0010 ซึ่งเป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (น้อยกว่า 0.05) จึงสรุปได้ว่าชั้นปีที่
 นักศึกษาศึกษามีผลต่อความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ

ความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชาและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างภาควิชาที่นักศึกษาศึกษาและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับ
 เกษตรธรรมชาติ พบว่ามีความแตกต่างกันไม่มากนัก โดยนักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยี
 การผลิตพืชมีความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 5.1
 ในขณะที่นักศึกษาในภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ และภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตรมี
 ร้อยละ 4.8 และร้อยละ 5.9 ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นทั่วไปในระดับปานกลางนั้น
 นักศึกษาภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์และภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร มีจำนวนเท่ากัน
 คือร้อยละ 33.3 และความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติในระดับต้นนั้น นักศึกษา
 ในแต่ละภาควิชามีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก (ตารางที่ 20)

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาควิชา และความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับ
 เกษตรธรรมชาติทางสถิติ ได้ค่าไคสแควร์ 14.92291 และค่านัยสำคัญ 0.2457 ซึ่งไม่มี
 นัยสำคัญทางสถิติจึงสรุปได้ว่าภาควิชาไม่มีผลต่อความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติและความคิดเห็นทั่วไป
เกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติและความคิดเห็นทั่วไปแล้วพบว่ามีความแตกต่างกันมากโดย นักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติในระดับที่ดีร้อยละ 67.4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติในระดับที่ดีเช่นกัน ในขณะที่นักศึกษาที่มีความรู้เกษตรกรรมชาติในระดับปานกลางมีเพียงร้อยละ 32.0 เท่านั้นที่ความคิดเห็นต่อเกษตรกรรมชาติในระดับที่ดี และในความคิดเห็นในระดับปานกลางก็มีความแตกต่างกันเช่นกัน (ตารางที่ 21)

เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติแล้ว พบว่ามีความสัมพันธ์กันโดย มีค่าไคสแควร์ 10.96094 และได้ค่านัยสัมพันธ์ 0.0042 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ (น้อยกว่า 0.05) จึงสรุปได้ว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติมีผลต่อความคิดเห็นทั่วไป

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของเพศและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับ เกษตรกรรมชาติ	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ต่ำ	3.8	9.4	6.9
ปานกลาง	35.8	31.3	33.3
ดี	60.4	59.4	59.8
รวม (ร้อยละ)	100.0	100.0	100.0
จำนวน (คน)	53	64	117

Chi-Square = 1.51917   sig = 0.4679   d.f. = 2

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละชั้นปีที่นักศึกษาศึกษาและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตร
ธรรมชาติ

ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับ เกษตรธรรมชาติ	ชั้นปี				รวม
	1	2	3	4	
ต่ำ	3.4	0	0	20.0	6.9
ปานกลาง	55.2	24.0	35.7	20.0	33.3
ดี	41.4	76.0	64.3	60.0	59.8
รวม (ร้อยละ)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
จำนวน (คน)	29	25	28	35	117

Chi-Square = 22.53211

sig = 0.0010

d.f. = 6

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละภาควิชาและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

ภาควิชา	ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ			รวม (ร้อยละ)	จำนวน (คน)
	ต่ำ	ปานกลาง	ดี		
เทคโนโลยีการผลิตพืช	5.1	25.6	69.2	33.3	39
เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	4.8	33.3	61.9	18.0	21
บริหารธุรกิจเกษตร	9.5	33.3	57.1	18.0	21
อุตสาหกรรมเกษตร	5.9	41.2	52.9	14.5	17
เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	0	60.0	40.0	8.5	10
ปฐพีวิทยา	40.0	20.0	40.0	4.3	5
เทคนิคเกษตร	0	25.0	75.0	3.4	4
รวม	6.9	33.3	59.8	100.0	117

Chi-Square = 14.92291   sig = 0.2457   d.f. = 12

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติและ
ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับ เกษตรกรรมชาติ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ		รวม
	ปานกลาง	ดี	
ต่ำ	8.0	6.5	6.9
ปานกลาง	60.0	26.1	33.3
ดี	32.0	67.4	59.8
รวม (ร้อยละ)	100.0	100.0	100.0
จำนวน (คน)	25	92	117

Chi-Square = 10.96094   sig = 0.0042   d.f. = 12

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษารั้วนี้ ทำให้ทราบถึงทัศนคติของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่มีต่อการผลิตแบบเกษตรธรรมชาติ โดยได้ทำการศึกษาก่อนทัศนคติของนักศึกษาในสองลักษณะคือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ และความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารั้วนี้เป็นข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสำรวักนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 117 คน และในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลใช้ค่าสถิติไคสแควร์เป็นตัวทดสอบ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุป

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาเป็นเพศหญิงร้อยละ 54.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 19-20 ปี นักศึกษาร้อยละ 90.6 ศึกษาในหลักสูตรปริญญา 4 ปี นักศึกษาในแต่ละชั้นปีมีจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนจำนวนนักศึกษาในแต่ละภาควิชา นั้น มีความแตกต่างกัน ภาควิชาที่มีจำนวนนักศึกษามากที่สุดได้แก่ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คิดเป็นร้อยละ 33.3 ของนักศึกษาทั้งหมด ภาควิชาที่มีนักศึกษาน้อยที่สุดคือภาควิชาเทคนิคเกษตร มีนักศึกษาร้อยละ 3.4 ของนักศึกษาทั้งหมด ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษานั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 88 เคยเข้าร่วมในกิจกรรมนักศึกษามาแล้ว กล่าวคือร้อยละ 62.1 เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทางด้านครอบครัวของนักศึกษานั้นร้อยละ 45.3 เคยประกอบอาชีพทางด้านเกษตรมาก่อน นักศึกษาร้อยละ 86.3 เคยทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติมาบ้างแล้ว จากสื่อทางสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ และจากบุคคลอื่น ตามลำดับ สำหรับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาตินั้น นักศึกษาร้อยละ 78.6 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติในระดับดี และจากหลักการที่สำคัญ 4 ประการของเกษตรธรรมชาตินั้น นักศึกษาขาดความ

เข้าใจในเรื่องของการไหลเวียนดินมากที่สุด ส่วนหลักการข้ออื่น ๆ นั้น นักศึกษาส่วนใหญ่สามารถตอบได้ถูกต้อง โดยเฉพาะนักศึกษาทั้งหมด คิดว่าสารเคมีที่สะสมในแหล่งน้ำเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำและมนุษย์ สำหรับในส่วนของความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ นักศึกษาร้อยละ 59.8 มีความคิดเห็นต่อเกษตรธรรมชาติในระดับที่ดี และร้อยละ 33.3 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาตินั้น สรุปได้ดังนี้ เพศของนักศึกษา การร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและอาชีพของครอบครัว ต่างไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาตินั้น ปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาตินั้น ชั้นปีที่นักศึกษากำลังศึกษา และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ เพศของนักศึกษาและภาควิชา นั้น ต่างไม่มีผลต่อความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่ได้ มีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับปรุง แก้ไข ดังนี้

1. นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการผลิตแบบเกษตรธรรมชาติโดยนักศึกษาเห็นว่าเป็นการทำการเกษตรที่ไม่เป็นอันตรายต่อสภาพแวดล้อมและเป็นการลดอันตรายจากการใช้สารเคมีแต่บางส่วนยังคงไม่แน่ใจเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำเกษตรธรรมชาติมาปฏิบัติ ดังนั้นในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติควรเน้นเรื่องความเป็นไปได้ในด้านการผลิต เช่น ตัวอย่างของผู้ที่มีประสบการณ์ หรือพาไปชมการปฏิบัติจริง

2. ควรมีการเผยแพร่หลักการ และแนวความคิดเกี่ยวกับการผลิตแบบเกษตรธรรมชาติไปยังบุคคลทั่วไปให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาต่าง

เห็นด้วยในหลักการปฏิบัติของเกษตรธรรมชาติ หากมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติไปยังบุคคลต่าง ๆ แนวความคิดในการทำการเกษตรเพื่อสิ่งแวดล้อมจะได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้น

3. ด้านการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ ควรใช้สื่อทางสิ่งพิมพ์ เช่น การทำแผ่นพับ จุลสาร การลงบทความทางหนังสือพิมพ์ เป็นหลัก เนื่องจากเป็นสื่อที่นักศึกษารับทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติมากที่สุด

4. จากการศึกษพบว่านักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติดี ซึ่งแสดงถึงความสนใจในเรื่องของเกษตรธรรมชาติ ดังนั้นจึงควรมีการเปิดสอนวิชาเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ หรือ วิชาทางด้านการเกษตรเพื่อสิ่งแวดล้อม

5. ทางภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ควรมีการรณรงค์ให้เผยแพร่ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์จากการบริโภคอาหารที่ปราศจากสารเคมีแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นการสนับสนุนการผลิตแบบเกษตรธรรมชาติ

6. การศึกษาในครั้งนี้ ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 117 คน เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา ควรมีการศึกษาถึงทัศนคติที่มีต่อเกษตรธรรมชาติในบุคคลกลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงตัวแปรเพียงบางตัวเท่านั้น ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรในด้านอื่น ๆ เพื่อการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อเกษตรธรรมชาติได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คมสัน หตะแพทย์ . 2535 . "เกษตรกรรมชาติคืนชีวิตสู่แผ่นดิน" . วารสารเทคโนโลยีชาวบ้าน .
5 (58) : น. 8-9 .

ทวีศักดิ์ วัฒนกุล . 2534 . "อดีต ปัจจุบัน อนาคต รูปแบบการเกษตรของไทย" .
วารสารช.ก.ส. . 1 (เมษายน-กรกฎาคม 2534) : น. 12-19 .

นิรนาม . 2533 . "รายงานการมาเยือนเกษตรกรรมชาติ มาชาโนบุ ฟุกุโอะกะ" .
วารสารเกษตรวันนี้ . 11 (กันยายน 2533) : น.40-45 .

_____ . 2535 . "ปัญหาการเกษตรสิ่งแวดล้อมและผู้บริโภค" . วารสารเกษตรวันนี้ .
13 (พฤษภาคม 2535) : น.40-45 .

รสนา โตสิตระกูล . 2532 . ปฏิวัติคสรมด้วยฟางเส้นเดียว ทางออกของเกษตรกรรม
และอารยธรรมมนุษย์ (พิมพ์ครั้งที่ 3) . กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโคมลคิมทอง .
แปลจาก (มาชาโนบุ ฟุกุโอะกะ) . 2518 . The One Straw Revolution .

ภาคผนวก

ภาคผนวก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเลขที่ _____

แบบสอบถามเรื่อง

การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ต้องการผลิตแบบเกษตรธรรมชาติ

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล
ทำเครื่องหมาย / หน้าคำตอบที่ท่านต้องการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ _____ ปี
3. ศึกษาในหลักสูตร ปริญญา 2 ปี ปริญญา 4 ปี
4. ชั้นปีที่ 1 2 3 4
5. ภาควิชา

☐ เทคโนโลยีการผลิตพืช	☐ เทคโนโลยีการผลิตสัตว์
☐ เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	☐ เทคนิคเกษตร
☐ ปฐพีวิทยา	☐ อุตสาหกรรมเกษตร
☐ บริหารธุรกิจเกษตร	
6. การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา เช่น กิจกรรมชุมนุม ชมรม ค่าย

☐ เคยเข้าร่วม	☐ ไม่เคยเข้าร่วม
--------------------------------------	---

7. กิจกรรมที่ท่านเคยเข้าร่วมเกี่ยวข้องกับ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติบ้างหรือไม่
 ( ) เกี่ยวข้อง ( ) ไม่เกี่ยวข้อง
8. ครอบครัวของท่านเคยประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมหรือไม่
 ( ) เคย ( ) ไม่เคย
9. ท่านเคยทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติบ้างหรือไม่
 ( ) เคยทราบบ้าง ( ) ไม่เคย (ข้ามไปทำตอนที่ 2)
10. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ จากที่ใด
 ( ) บุคคลอื่น เช่น เพื่อน อาจารย์
 ( ) สิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ เอกสารเผยแพร่
 ( ) โทรทัศน์ วิทยุ
 ( ) อื่น ๆ _____

ตอนที่ 2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรธรรมชาติ

	ใช่	ไม่ใช่
11. พื้นดินมีการไถพรวนตามธรรมชาติอยู่แล้ว เช่น การชอนไชของรากพืช และไส้เดือน ดังนั้น การปลูกพืชไม่จำเป็นต้องมีการไถพรวนดิน	( )	( )
12. การไถพรวนดินทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินเสียไป เนื่องจากสัตว์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเกษตร เช่น ไส้เดือน ถูกทำลายไป	( )	( )
13. การไถพรวนดินทำให้วัชพืชที่อยู่ใต้ดินเจริญเติบโต และแพร่กระจายได้มากขึ้น	( )	( )
14. การไถพรวนดินทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น	( )	( )

	ใช่	ไม่ใช่
15. สารเคมีที่ใช้ในการเกษตรสามารถเข้าสู่ร่างกายของเกษตรกรผู้ใช้ได้ โดยการสัมผัส	( )	( )
16. การสัมผัสสารเคมีเป็นอันตรายต่อร่างกาย	( )	( )
17. สารเคมีที่ใช้ในการเกษตรสามารถเข้าสู่ร่างกายของผู้บริโภคได้ โดยตกค้างอยู่ในผลผลิต	( )	( )
18. พิษตกค้างของสารเคมีในผลผลิตทางการเกษตรเป็นอันตรายต่อร่างกาย	( )	( )
19. การใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชเป็นประจำทำให้ศัตรูพืชมีความต้านทานสูงขึ้น จึงต้องเพิ่มปริมาณสารเคมีมากขึ้นเรื่อย ๆ	( )	( )
20. การตกค้าง และการแพร่กระจายของสารเคมีที่มีพิษในการเกษตร มีผลเสียต่อสภาพแวดล้อม	( )	( )
21. สารเคมีที่สะสมในแหล่งน้ำเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำและมนุษย์	( )	( )
22. สารเคมีที่ตกค้างในดินเป็นผลเสียต่อการปลูกพืช	( )	( )
23. การใช้สารเคมีทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น โดยไม่จำเป็น	( )	( )
24. การปลูกพืชหมุนเวียน สามารถป้องกันการระบาดของโรค และแมลงได้	( )	( )
25. การป้องกันหรือควบคุมโรคพืชและแมลงที่เหมาะสมคือการปลูกพืชที่แข็งแรงในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	( )	( )
26. การใส่ปุ๋ยเคมีในดินทำให้อินทรีย์วัตถุและจุลินทรีย์ในดินถูกทำลายไป	( )	( )

	ใช่	ไม่ใช่
27. การใช้ปุ๋ยเคมีติดต่อกันเป็นเวลานาน มีผลเสียต่อดิน เช่น ทำให้ดินแข็ง ดินมีสภาพเป็นกรดหรือต่างมากเกินไป	( )	( )
28. พืชสามารถเจริญเติบโตควบคู่ไปกับวัชพืชได้ โดยผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ	( )	( )
29. วัชพืชมีประโยชน์ต่อการเกษตร เช่น ช่วยรักษาหน้าดิน รักษาธาตุอาหาร	( )	( )
30. การทำการเกษตรไม่จำเป็นต้องกำจัดวัชพืช แต่ใช้การป้องกัน หรือควบคุมแทน	( )	( )
31. การทำการเกษตรควรคำนึงถึงระบบนิเวศน์ และให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อม	( )	( )
32. เกษตรกรควรทำผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือนก่อน เมื่อเหลือจึงนำผลผลิตนั้นออกขาย	( )	( )
33. การปลูกพืชหลายชนิด ช่วยลดความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากมีผลผลิตบริโภคตลอดปี	( )	( )

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรรมชาติ

(เกษตรกรรมชาติ หมายถึง การผลิตทางการเกษตรที่มีหลักสำคัญ 4 ประการ คือ ไม้ไถ่
พรวนดิน ไม้ใช้สารเคมี ไม้ใช้ปุ๋ยเคมี และไม้กำจัดวัชพืช เกษตรกรรมชาติไม่มีวิธีปฏิบัติที่
แน่นอนตายตัว แต่ใช้หลักการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ที่สอดคล้องและเกื้อกูลต่อธรรมชาติ)

	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
34. การทำเกษตรกรรมชาติ <u>ไม่เป็น</u> ผลเสีย ต่อสภาพแวดล้อม	( )	( )	( )
35. การทำเกษตรกรรมชาติช่วยทำให้สภาพ แวดล้อมดีขึ้น	( )	( )	( )
36. เกษตรกรรมชาติช่วยบำรุงดินให้ดีขึ้นได้	( )	( )	( )
37. ควรมีการนำเกษตรกรรมชาติ มาแทน การเกษตรแบบใช้สารเคมีและปุ๋ย	( )	( )	( )
38. เกษตรกรรมชาติ เป็นวิธีการที่เหมาะสม กับสภาวะในปัจจุบัน	( )	( )	( )
39. เกษตรกรรมชาติสามารถนำมาปรับใช้ ได้ในทุกพื้นที่	( )	( )	( )
40. ผลผลิตที่ได้จากเกษตรกรรมชาติปราศจาก สารพิษ ไม่เป็นอันตรายต่อการบริโภค	( )	( )	( )
41. หากท่านสามารถเลือกได้ ท่านจะเลือก บริโภคผลิตผลจากเกษตรกรรมชาติ	( )	( )	( )
42. เกษตรกรรมชาติทำให้เกษตรกรไม่ต้อง เสี่ยงอันตรายจากการใช้สารเคมี	( )	( )	( )
43. เกษตรกรรมชาติช่วยให้เกษตรกรมี สุขภาพที่ดีขึ้นได้	( )	( )	( )
44. เกษตรกรรมชาติทำให้เกษตรกรสามารถ พึ่งตนเองได้มากขึ้น จากการผลิตเพื่อ บริโภคภายในครัวเรือนก่อน เมื่อผลผลิต เหลือจึงนำออกขาย	( )	( )	( )

	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
45. เกษตรกรรมชาติทำให้เกษตรกรสามารถ ลดต้นทุนการผลิตที่ไม่จำเป็นลงได้	( )	( )	( )
46. เกษตรกรรมชาติทำให้เกษตรกรมีเวลา ว่างมากขึ้น	( )	( )	( )
47. ควรมีการเผยแพร่เกษตรกรรมชาติไปสู่ เกษตรกร	( )	( )	( )
48. เกษตรกรรมชาติช่วยลดการนำเข้า สินค้าเคมีภัณฑ์จากต่างประเทศ	( )	( )	( )

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

